

הוכן ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מכות דף ג' ע"א

עדים זוממין שאמר אחד מהם עדות שקר העדתי, מה דינו ומה דין חברו? [תד"ה האומר].

לדחיית הגמ'	להו"א דרבא	
שניהם פטורים	האומר משלם חלקו ¹ , וחבירו פטור	לשיטת הב"ח – שלא הוזמו שוב
שניהם חייבים ³	האומר פטור, וחבירו משלם חלקו ²	לשיטת תוס' – ששוב הוזמו

עדים זוממים שהודה אחד מהם כדלהלן, האם משלם חלקו?

כשאומר הוזמנו וחייבנו ממון	כשאומר הוזמנו בב"ד פלוני	
משלם חלקו	משלם חלקו	לחולקים על ר' עקיבא
משלם חלקו	אינו משלם	אליבא דר' עקיבא

עדים זוממים שאמרו שפלוני גירש את אשתו ולא נתן לה כתובה, והוזמו, כמה משלמים?

אליבא דרב נתן בר אושעיא	אליבא דרב חסדא	
הכל חוץ מזכות ספיקה ⁵	זכות ספיקו ⁴	ללשון הראשון ברש"י (ותוס')
זכות ספיקה	זכות ספיקה	ללשון השני ברש"י ⁶

¹ והטעם פירש הב"ח משום דינא דגרמי משום שביקש להפסיד ממון חברו. ועל זה הקשו תוס' שלא נראה שאין שום תשלום של עדים אלא אם הוזמו. [ובתחילת התוס' צריך למחוק תיבות ושוב הוזם, כמו שהביאו המגיהים בש"ס עוז והדר מהראשונים, וא"כ קושיית התוס' על המשמעות הפשוטה שמירי שלא הוזמו שוב, ובזה לא צריך לדחוק שנדחק הב"ח באות א'].
² פירשו תוס', דכיון שהודה, הרי שבו לא שייך תורת הזמה וא"א לחייבו על ידה, ורק אפשר לחייב לחבירו.

³ דאי הודאתו הודאה, דכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד, וההזמה חלה על שניהם.

⁴ פירוש, כמה היה מוכר האיש את כתובת אשתו, דהרי אם תמות הוא יורשה, ומוכר לאחר בטובת הנאה את זכות ספיקו שעל הצד שאשתו תמות ראשונה הקונה יקבל את ירושתה, וזה מה שרצו העדים הזוממים להפסידו, דבעדותן היה חייב לשלם מיד את כתובתה ולא היה יכול למכור.

⁵ ס"ל שחשובים שזממו להפסידו כל כתובתה, חוץ ממה שהיה מוכן לשלם הוא גם עכשיו על כתובתה של זו, וזה הטובת הנאה של זכות ספיקה, ר"ל שהיא יכולה למכור לאחר או לבעלה בטובת הנאה את הזכות שאם בעלה ימות או תתגרש תקבל את כתובתה, ומוכרת עתה לאחר שהוא יקבל את כתובתה, וכיון שגם עכשיו מוכן הבעל לקנות ממנה זכות ספק זה, הרי שאת זה לא הפסידוהו. [וגם רב פפא סובר כן, אלא שס"ל ששמין רק את הכתובה ולא גם את הנכסי מלוג].

⁶ כתב רש"י שהוא שמע באופן אחר, שלכו"ע משלמים העדים זוממים לבעלת את זכות ספיקה של האשה בכתובתה (לא את הפרש), וס"ל שזה הוא שווי של כתובה מחיים קודם שבאה להגבות ולכך את זה הם משלמים. וכל מה שנחלקו רב חסדא ורב נתן הוא רק באיזה סוג נכסים

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מכות דף ג' ע"ב

המלוח את חבירו לעשר שנים באופנים דלהלן, האם שביעית משמטתו?

במלוח את חבירו סתם	במלוח על המשכון ומוסר שטרותיו לב"ד (ופרוזבול)	
משמט	אינו משמט	ללישנא קמא דרב יהודה
אינו משמט	אינו משמט	לאיכא דאמרי דרב יהודה

המתנה עם חבירו בשביעית ואונאה כדלהלן, האם תנאו קיים?

על מנת שאין לך עלי אונאה על מנת שלא תשמטני בשביעית	על מנת שאין בו אונאה על מנת שלא תשמטני שביעית	
תנאו קיים	תנאו בטל	אליבא דשמואל
תנאו בטל	תנאו בטל	אליבא דרב

מקוה שאין בו ארבעים סאה⁷, ונפל לתוכו שלשה לוגים כדלהלן, האם פסלוהו?

שלושה לוגים וקרטוב יין	שלושה לוגים עם צבע	
לא פסלוהו ⁸	פסלוהו ⁹	אליבא דרב
פסלוהו ¹⁰	פסלוהו	אליבא דר' חייא

שמין, רב חסדא ס"ל בנכסי הבעל שאם אדמותיו טובות הרי שהטובת הנאה יקרה, וכן להיפך. ורב נתן ס"ל ששמין בקרקע שייחד לה לכתובה. [ורב פפא בא לפרש את דברי ר' נתן].

⁷ הקדמה: מבואר במסכת מקוואות פ"ז וברמב"ם מקוואות פ"ז, דפסול שלוש לוגים מים שאובים הוא במקוה חסר שיש בו פחות מארבעים סאה, שאם נפלו בו ג' לוגים מים שאובים פסלוהו, וגם אם יוסיף עוד מי גשמים לא יעזור. ואם יש בו יותר ממי סאה כל מים שאובים שיפלו בו אינם פוסלים אותו. (אולם פסול של שינוי מראה הוא פסול אפילו במקוה שיש בו מי סאה).

⁸ דבגזירת שלושה לוגים מים שאובים במקוה חסר שיפסלוהו – הוא דוקא במים, אבל מים שיש בהם יין נקראים "יין מזוג", ויש להם דין מי פירות שאינו פוסל בג' לוגים אלא בשינוי מראה של המקוה, וכל שלא נשתנה מראה המקוה אינו פוסל.

⁹ מדין מים שאובים. דלא נשתנה שם מים מהם, אולם משום שינוי מראה לא שייך כאן דאין בצבע רק שריית סממנים.

¹⁰ דס"ל שכיון שיש כאן ג' לוגים של מים שלמים, אפילו שנוסף עליהם עתה קרטוב יין ומראהם כיון, מ"מ יש להם דין מים לפסול את המקוה בשלושה לוגים. (אולם אם היה פחות מג' לוגים דרך הקרטוב יין משלים לא היה פוסל, דאין כאן ג' לוגים מים).